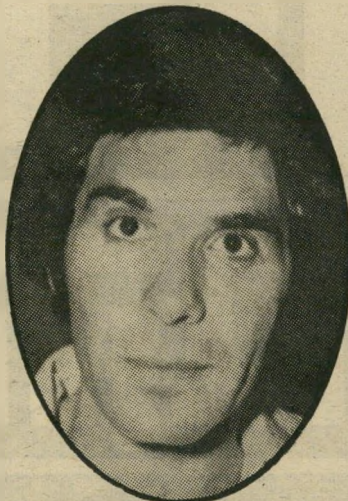

אהוד מנור

מחברו של השיר שהביא לאילנית את הצלחתה בתחרות „אירוויזיון“ מעלה מחזמר מטורף בחיפה

לפני כן עורר בו דחייה מסוימת. למה, חשב, כלי-כך קשה למצוא הקבלות נכונות בעברית לביטויים אמריקאיים? אולי משום שכל שיטת כתיבת הפזמון בישראל מסר לפת מעיקרה? אולי משום שאין אנו שרים כשם שאנו מדברים. פתאום התחזרר לי שבעצם הכרתי שתי קצוות: שיער מצד אחד, ושירי גרשווין ופורטר ובני-דורס מצד אחר. „פתאום גיליתי שבשירים של גרשווין היתה מקוריות, תעוזה רבה, חופש-התבטות אות ומורגניות שכמותם לא נשמעו בכל השנים שהפרידו בינו לבין מחברי שיער. היתה לו מוסיקה מדהימה, אנגלית פשוטה להפליא המעוררת קנאה, שלמות, מיבנה, חרוזים, הכל, ואו הבנתי שכל אלה שהיו בין גרשווין ובני תקופתו לשיעור, פשוט נישכחו ולא החזיקו מעמד. ואו הבנתי, שכדי לכתוב צריך ללכת אל גרשווין.“ והוא הלך אל גרשווין ואל קול פורטר

„את ביתי הלילה הרוחות עוטפים / אוזנים בו מכל צד / אל מעבר לעבים אנו עפים / יד אוזחת יד / שם, ראיתי קשת בענן / שם, עולה הבוקר בלבן / שם, נמצא ביחד את הגן / את גן האהבה.“ אולי לא כל אחד זוכר את המלים בדייק. לא נורא, הן לא כתובות בתורה. הן אף לא ינחילו למשוררן מקום באקדמיה הצר-פתית. אבל מי שצפה בטלוויזיה, בתחרות האירוויזיון בשבוע שעבר, יודע שלבו היה עם אילנית ועם המילים הפשוטות של הפזמון הקטן הזה, אי-שם. מחבר השיר, אהוד מנור, ישב אותה שעה בתל-אביב וחשב על כל מיני דברים. כמו על כך שלא כדאי היה לו לנסוע על חשבון הפרטי — פשוט משום שהיה מפסיד המון דברים שיש לו לעשות כאן.

צדוק צרפתי

כי הוא היום הפזמונאי העסוק ביותר בישראל. ואף על פי שהוא משתדל מאד, הוא לא מאריך שיער, לא עונד פרחים לצווארו, לא קושר חרוזים לראשו, ואינו מייחס לפופ משמעות מאגית. הוא פשוט יודע שפזמון זה פזמון, שיש מילים ויש מוסיקה, ויש טעם טוב, ויש חשיבות לכלים המלווים, לשימלה של הזמרת, ולמצב הפסיכולוגי של המאזין. הוא איננו רוצה שיעלו אליו לרגל, אך גם אינו רוצה שיוכלו במיקצוע: „יש לי הרגשה משונה לגבי האירוויזיון. רק עכשיו, אחרי שזה ניגמר, אני תופס כמה זה היה חשוב. אחרי הפסטיבל הקר-דם נידמה היה לי: איזו זוועה, אילו שירים מיסחריים, קיטש, גועל נפש. היום למדתי שהולכים לפסטיבל כדי לנצח, ש צריך לכתוב דבר מבריק הונכנס לאוזניים במכה אחת. לחבר מילים לדבר שכזה זו מכשלה נוראה. כי המלים יכולות ליהפך בקלות לפארודיה, רציתי להתייחס למשהו לאומי, אבל לא להיות נושא הדגל. משהו פשוט עם רעיון קטן, שידבר אל כל לב. אבל יש לי הרגשה שבישראל יש חוסר פרופורציה נוראית לגבי פזמונים, ויש עוד הרבה מה ללמוד בתחום המיקצועי לגבי הגשתם. אני מקווה שמארגני פסטיבל-הזמר שמו לב לפרטים הטכניים שעשו את הערב כלי-כך מרשים.“

אהוד מנור מפרטט עם פזמונים זרים, כשהוא מגיש אותם בנג'הקל בבוקר ובערב, בשרשרות, בלקטים בתשי-בצים ובכל ההרכבים האפשריים. תרואי-מה שלו עם פזמונים קרתה לו כשתירגם את שיער. פתאום הבחין שכל מה שכתב

סיקורת תקליטים

חג הפסח עולה על הגרמפון בשפע הקי-טטות ישראליות. לרגע, תפס התקליט את מקומה של הבונבוניייה. מה נשתנה? **נירה רבינוביץ ושלמה ניצן** (שי-7088), הדי-ארכי (14352) מגישים את המסורתי ביותר בצורה המקורית ביותר. הם הקליטו את כל שירי לילה-סדר, את מה נשתנה ואת חדי-גדיא, את והיא שעמדה ודינו — תוך הקפדה וכבוד למסורת החסידית, בדביקות בלהט ובעדינות. ואם מישוה חושד בחד-גדיא שלהם שהוא מתי-אים יותר לימסעדה צוענית, הרי עדיין לא מאוחר להבין שיש משהו משותף בין המוסיקה החסידית למוסיקה הצוענית — ודוקא משהו חיובי בהחלט. **חזיה אלברשטיין ועודד תאומי** מוזמינים את הילדים לביקור בארץ הקסמים (סי.בי.אס. 65378), אבל לא זיוק למבוגרים לשמוע ולוא אחד משירי התקליט, שאין כמותו ללמד לקח את הישראלי המצוי והשחצן: עוג הקפדן הבשן של אלתרמן ווילנסקי. שיר על ענק גדול, צנוע וביישן — ענק שהיום אין רבים כמותו.

אילן ואילנית (התקליט 30666), הצמד המיקצועי ביותר בישראל כבר משתלב בתגיות שנת ה-25. כשהוא מגיש צרור שירים בקצב מזורז תחת הכותרת: ישראל שלי חוגגת. אין עימם בשורה או מקוריות, אך יש בהם הרבה רענונות, וקולה הנעים והמלוטש של נציגת ישראל בלוקסנבורג.

„טעות היא לחשוב שאגדות העמים אהובות כלי-כך על הילדים משום שהן מתוקות ונחמדות ומרוחקות מן המצי-

אילן ואילנית בקצב מזורז

עודד ותווה ביקור בארץ הקסמים

אות. להיפך. המדובר בסיפורי הרפתקאות שנועדו לקהל שלא ידע כותרות עיתונות. כוונת הכותב של **מיכאל אוהר**, האחראי למחזה הילדים „מנורת הקסמים“, ש-הוקלט בהשתתפות שחקני ההצגה **עדיה**

מהאירוויזיון ישר לתיאטרון

גם „הגם“ לקוח משם מחזהו של מולייר, אך יש לו אצלי משמעות כפולה. היא רוצה להיות גם, גם כאופנה, גם במרכז הקיצור, רוצה להיות בעניינים. היא גיבורת המחזה. קאראטה ואנגלית / אסטרולוגיה כל-לית / ריקודים חדישים / וסרטים רגיל-שים / הרמן טסה — חובה / ותנוחות אהבה / קומי לילי והצהילי / את מראן ואת קולך / קומי לילי והבהילי / את ילדך ואת בעלך /

גם „לייליגם“ עברה את ההריון הר-רגיל של מוצרי-תיאטרון בלתי-שיגי-רתיים: מנור פנה עם מחזהו לאחד מתיאטר-ראות-הפרטוטאר בארץ, אחרי שכבר שיתף עימם פעולה קודם. הרעיון מצא-תן בעיני-הם מאד, הם הריחו להיט — אבל התנגדו בכל תוקף לצדי צרפתי כבמאי. אולי משום שלא יכלו לראות כיצד מי שעוב אותם כשחקן — חוויר פתאום כבמאי. אולי זה טבעי. אבל מנור וצרפתי לא ויתרו. הם רצו גם את שלמה גרוניך ומתי-כספי כתנאי, וגם עוד תנאים. שישחררו או-תם מכל עול של תיאטרון ההולך בתלם. ואז הסתבר שעודד קוטלר הוא האדם שדמו טרם נסתייד. ואם סטטוס קוו ואדיס-עבר את מרוץ המכישולים — אז למה לא לטפל גם בעניינים שמתחת להגורת-הצניעות: בעיקר כשהם כה אקטואליים כמו אליל זמר ושמו נוגו מדציפן או חשיבות המזמן בחיי-המין של המזון. „הבלטי כל פרנק / בכיס או כי-בנק / תוכלי אז כמו טנק לעלות / עס לירה בלב / אחה מאהב / נוקב וחוצב בליות / אח קרוזרוט זה ארוס / כל גילון גירוי / כל דרכמה אורגזמה / כל רובל ביי-לוי / כל פוז הוא פוזה, כל טיילנג הוא שיר / לירטה — לא רתע / מהיר וישיר.“

ואל קורט וייל ואל ארוינג ברלין. והביא אותם גם לאחרים. יחד עם עוד משוגע לעניין, צדי (צדוק) צרפתי, בנו תוכנית שלמה בנוסח שנות ה-30. ואז הסתבר שלא רק הטוב הרע והנערה התרפקו על תוכנית זו, אלא שורה של זמרים ואנשי תיאטרון ניכספים אליה. היום, מתכוננים מנור וצרפתי למועדון הזמר של לולה הקטנה, שאינו אלא הת-חיות חדשה באותה תקופה, כשגילה אל-מגור מנסה להתמודד עם הניצחיים של הפזמון. אבל המיבצע המשותף הגדול באמת של מנור וצרפתי יתרחש דווקא בתיאטרון העירוני בחיפה. בעוד שבוע, יתחילו שם החזרות על מחזמר משוגע בשם לילי גם.

היה מטרף לגמרי, מסביר צדי צרפתי את התקוות של השניים. „אהוד ואני רואים זאת עין בעין כבר זמן רב. מחזה עם פזמונים, כשהתזמורת יור-שבת על הבימה, משתתפת בפועל. השח-קנים מפוזרים על מסלולים עגולים דמויי-קירקס וצבעי התלבושות המטרופות של-הם מהווים גם תפאורה, גם אבזורים וגם אסתטיקה תיאטרלית בזכות עצמם. אני רוצה כחוליים וצהובים, סגולים ואדומים. אני רוצה מיליונים של קשתות ואינני מתכוון לעבוד לפי סדר מערכות. אני רוצה לביים כמו שעבדנו בשעת חיבור המחזה. כל מעמד לחוד, כל קטע לעצמו.“ אומר מנור: „מאז הופקו באוף-ברודווי-שני מערכונים שכתבתי, הצלחתי רק לתר-גם מחזות. לכתוב — לא הלך. אך כשהתי-חילה שנת מולייר מצאתי את עצמי הולך וניכבש בידי חומר חדש שלא הטבתי לה-כירו קודם. נתקעתי דווקא בנט הוא באצילים. ראיתי שהמצב בימינו דומה מאד לזה שבמחזה אלא שבמהופך. ראיתי אותו בדמיוני, צחקתי ממנו בתלומותי.“ „כך נולדה במוחי דמות חדשה וליי

סמים דוגמת בגדי המלך החדשים או כד החומץ (הירוע גם כדג זוהב). לילדים של שנת 1973.

כדאי לשמוע אותו בעיקר בשל הרוח-הצנינית וההומור המאקברי שהישרה ה-מעבד והבמאי, אוהד, על ספרים מפור-רים

פלדיל ושלמה בר-ישביט, נסים עי-זיקרי וחוצי אביב. בתקליט שלושה מתוך 4 הסיפורים המסופרים בהצגה.